

Gedragscode raads- en raadscommissieleden Voorne aan Zee

Inleiding

Goed bestuur is integer bestuur. Maar wat is goed en integer bestuur? Er is geen eenduidig antwoord op deze vragen te geven. Er wordt door iedereen een andere invulling aan gegeven. Daarbij is de invulling aan verandering onderhevig. Met deze gedragscode geven wij - als volksvertegenwoordigers van de gemeente Voorne aan Zee - gezamenlijk de komende periode invulling aan de begrippen goed bestuur en integriteit.

Goed bestuur

Bij goed bestuur gaat het om het samenspel tussen de gemeenteraad, het college van B en W, de ambtelijke organisatie en samenleving. Het gaat om de invulling van onder meer normen en waarden, rollen en verantwoordelijkheden, samenwerking en onderling gedrag binnen de raad en binnen het college, tussen raad en college, tussen raad, college en ambtelijke organisatie en raad, college en samenleving. Een belangrijke pijler van de kwaliteit van goed bestuur is integriteit.

Integriteit is van belang voor het vertrouwen van de samenleving in het bestuur. De gemeenteraad maakt daar een belangrijk onderdeel van uit: zij is (mede)verantwoordelijk voor het oplossen van verschillende maatschappelijke opgaven op lokaal niveau. Een integer, maar ook stabiel bestuur draagt bij aan de legitimiteit van het overheidshandelen. Daarnaast is een integer en stabiel bestuur effectiever en efficiënter om taken eerlijk uit te voeren en de diensten te leveren waar de samenleving recht op heeft.

Integriteit

Hiermee is nog geen concrete invulling gegeven aan het begrip integer bestuur. De gemeenteraad wil met deze gedragscode gezamenlijk grip krijgen op het begrip door onderscheid te maken tussen het juridische en moreel-ethische perspectief op integriteit.

Juridisch perspectief

Het juridische perspectief op integriteit is statisch. Dit perspectief komt met name tot uiting in de veranderingen naar relevante wettelijke bepalingen op het gebied van integriteit uit de Gemeentewet.

Moreel-ethisch perspectief

Het moreel-ethische perspectief, oftewel het denken over wat moreel en ethisch wenselijk is, verandert gedurende de tijd. Dit perspectief komt met name tot uiting in aanvullende afspraken over gedrag. Integriteit is namelijk niet alleen een kwestie van - het respecteren van - wettelijke bepalingen, maar ziet juist op gedrag en onderlinge omgangsvormen. Het draait om een respectvolle omgang met inwoners en bedrijven en tussen politieke ambtsdragers onderling.

Kernwaarden

In termen van goed, integer bestuur heeft de gemeenteraad er verder voor gekozen om met de volgende kernwaarden invulling te geven aan het begrip, namelijk: betrouwbaar, onafhankelijk, open en eerlijk en een gepaste omgang met elkaar.

Wij zijn betrouwbaar

Raadsleden zijn betrouwbaar voor inwoners, private bedrijven en maatschappelijke organisaties in de samenleving, maar ook voor de ambtelijke organisatie en elkaar. Het betekent dat zij hun afspraken nakomen. Dit wil zeggen dat zij zeggen wat zij doen en zij doen wat zij zeggen.

Bij het maken van beslissingen zijn zij objectief en zorgvuldig. Daarbij is het van belang dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld.

Wij zijn onafhankelijk

Het handelen van raadsleden is onpartijdig. Dat wil zeggen dat er geen vermenging optreedt met persoonlijke, oneigenlijke belangen. Daarbij dient ook de schijn van een dergelijke vermenging door het raadslid worden vermeden.

Wij zijn open

Open zijn betekent dat raadsleden transparant zijn. Zij zijn transparant over hun rol in een bepaalde situatie waarbij zij zuiver zijn over de wijze waarop zij tot besluiten zijn gekomen. Beslissingen moeten begrijpelijk zijn voor iedere inwoner. Raadsleden communiceren helder, verschuilen zich niet achter onnodig ingewikkelde - juridische - taal en zij leggen uit wat zij bedoelen. Daarbij is het uitgangspunt

openbaarheid en wordt er zo min mogelijk gebruik gemaakt van geheimhouding. Als geheimhouding noodzakelijk is, wordt duidelijk gemaakt waarom dit nodig is.

Bij open zijn hoort ook zo reflectief mogelijk zijn over het eigen handelen. Raadsleden houden zichzelf, maar elkaar ook regelmatig de spiegel voor. Zij durven zich daarbij kwetsbaar op te stellen als zij niet weten of hun aanpak de juiste is of hoe integer te handelen in een bepaalde situatie. Dat wordt bespreekbaar gemaakt.

Wij gaan op een gepaste wijze met elkaar om

Er wordt op een respectvolle manier omgegaan met inwoners, private bedrijven en maatschappelijke organisaties in de samenleving, met medewerkers van de gemeente en met elkaar. Raadsleden hebben een voorbeeldfunctie. Zij zijn zich daarvan bewust. Zij onthouden zich daarbij van ongewenste omgangsvormen. Zij beseffen dat zij het vaak niet met elkaar eens zijn, maar respecteren onderlinge verschillen. Zij laten daarbij de ander in zijn of haar waarde en zijn bereid om naar elkaar te luisteren. Er zijn geen excuses om elkaar buiten te sluiten en er is sprake van algemene inclusie.

Status gedragscode

De gedragscode heeft niet de juridische status van een algemeen bindend voorschrift zoals een gemeentelijke verordening waaruit rechten en verplichtingen voortvloeien. Deze gedragscode is echter ook niet vrijblijvend. Volksvertegenwoordigers hebben de verantwoordelijkheid om ten opzichte van elkaar, maar ook juist ten opzichte van de inwoners conform de gedragscode te handelen. De gedragscode maakt duidelijk wat de - juridische - normen en - moreel-ethische - waarden zijn die de gemeenteraad van belang acht, wat niet toelaatbaar is en biedt een houvast hoe te handelen. Zij hebben daarnaast de verantwoordelijkheid elkaar aan te spreken op gedrag dat niet in lijn is met de gedragscode. De gedragscode kan gebruikt worden om het handelen en gedrag bespreekbaar te maken en betrokkenen daarop aan te spreken. In uiterste gevallen wordt de stap gemaakt naar de burgemeester of griffier.

De gemeenteraad is zich er bewust van dat ze er met deze gedragscode niet zijn. Het is hun - individuele en gezamenlijke - verantwoordelijkheid deze gedragscode levend te houden en bij te dragen aan een goed, integer bestuur van Voorne aan Zee.

Waar in deze code voor personen 'hij', 'hem' of 'zijn' staat kan ook 'zij' of 'haar' gelezen worden.

1. Algemene bepalingen

De voorliggende gedragscode is bestemd voor de raads- en raadscommissieleden van de gemeente Voorne aan Zee. Waar in deze gedragscode 'raadslid/raadsleden' staat geschreven wordt, daar waar van toepassing, ook 'raadscommissielid/raadscommissieleden' bedoeld.

- 1.1. Onderhavige gedragscode geldt voor de leden van de gemeenteraad van Voorne aan Zee en de raadscommissieleden. Er is een aparte gedragscode opgesteld voor het college van burgemeester en wethouders.
- 1.2. De gedragscode is openbaar en via de website van de gemeente Voorne een Zee beschikbaar.
- 1.3. De meldingen over - vermoedens van - integriteitsschendingen worden gemeld ingevolge het meldprotocol.

2. Voorkomen van belangenverstrengeling

Nevenfuncties

- 2.1. Het raadslid levert de griffier de informatie aan over de (neven)functies die openbaar gemaakt moeten worden bij aanvang van het raadslidmaatschap of terstond na aanvaarding van een (neven)functie en geeft de wijzigingen daarin door ([artikel 12 van de Gemeentewet](#)).
- 2.2. De informatie betreft in ieder geval de omschrijving van de (neven)functie, de organisatie voor wie de (neven)functie wordt verricht, of het al dan niet een (neven)functie betreft uit hoofde van het raadslidmaatschap en of de (neven)functie bezoldigd of onbezoldigd is.
- 2.3. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via de website van de gemeente beschikbaar.
- 2.4. Het raadslid mag bepaalde in de Gemeentewet opgesomde functies niet tevens uitoefenen ([artikel 13 van de Gemeentewet](#)).

Verboden handelingen

- 2.5. Het raadslid mag bepaalde in de Gemeentewet genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan. De gedeputeerde staten kunnen het raadslid voor bepaalde overeenkomsten en handelingen ontheffing verlenen ([artikel 15 van de Gemeentewet](#)).

Persoonlijke belangen

- 2.6. Het raadslid stemt zonder last ([artikel 27 van de Gemeentewet](#)). Dit betekent dat het raadslid zijn invloed en stem niet mag gebruiken om een persoonlijk belang veilig te stellen en of het belang van een ander individu of van een organisatie waarbij het raadslid persoonlijke betrokkenheid heeft.
- 2.7. Het raadslid neemt niet deel aan de beraadslaging en stemming over:
- een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
 - de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij hoort ([artikel 28, eerste lid, van de Gemeentewet](#)).¹

3. Informatie

- 3.1. Het raadslid gaat zorgvuldig en correct om met de informatie waarover hij uit hoofde van zijn raadslidmaatschap beschikt en zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie veilig wordt bewaard.
- 3.2. Het raadslid maakt niet ten eigen bate of ten bate van derden gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen (nog) niet openbare informatie.

Geheimhouding van informatie

- 3.3. De gemeenteraad, dan wel een raadscommissie, kan geheimhouding opleggen ([artikel 87 van de Gemeentewet](#)).
- 3.4. Het raadslid heeft de verplichting tot geheimhouding van informatie waarvan kennis wordt genomen in een vergadering die met gesloten deuren heeft plaatsgevonden. De verplichting duurt voort, totdat de raad haar opheft ([artikel 23 van de Gemeentewet](#)).
- 3.5. Het raadslid heeft de verplichting tot geheimhouding van informatie totdat het orgaan dat de verplichting heeft opgelegd haar opheft. Indien de verplichting tot geheimhouding is opgelegd door een commissie, kan die verplichting tevens worden opgeheven door het orgaan dat de commissie heeft ingesteld ([artikel 89 van de Gemeentewet](#)).
- 3.6. Het raadslid dat is betrokken bij de uitvoering van zijn taak als raadslid en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van het ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding van die gegevens, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht of uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit ([artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht](#)). In het Wetboek van Strafrecht is de strafbaarheid van het schenden van geheimen bepaald ([artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht](#)).

4. Geschenken, faciliteiten, diensten, excursies, evenementen en buitenlandse reizen op uitnodiging van derden

Geschenken

- 4.1. Het raadslid accepteert en biedt uit hoofde van zijn ambt geen geschenken, faciliteiten en diensten als zijn onafhankelijke positie hierdoor kan worden beïnvloed.
- 4.2. Geschenken die het raadslid uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van € 50 of minder vertegenwoordigen, tenzij 4.1 van toepassing is, kunnen worden behouden.
- 4.3. Geschenken die het raadslid uit hoofde van zijn ambt ontvangt en die een geschatte waarde van meer dan € 50 vertegenwoordigen, worden geregistreerd en eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.

¹) Dit geldt niet voor organen waarvan de bestuursleden worden gekozen door de gemeente. Deze leden vertegenwoordigen de gemeente die hen heeft aangewezen lid te worden van het bestuur en worden geacht het belang van de gemeente te behartigen.

- 4.4. De griffier legt een register aan van de geschenken met een geschatte hogere waarde dan € 50. Het register is openbaar en via de website van de gemeente beschikbaar.
- 4.5. Er zijn uiterste gevallen denkbaar waarbij een geschenk, ongeacht de waarde, onacceptabel is. In een dergelijk geval stuurt het raadslid de afzender van het geschenk een bericht met de mededeling dat hij of zij geen dergelijke geschenken accepteert vanwege de regels die de gemeente voor het ontvangen van geschenken hanteert.

Excursies en evenementen

- 4.6. Het raadslid accepteert geen excursies en evenementen - niet zijnde reguliere werkbezoeken die door anderen betaald of georganiseerd worden, tenzij dat behoort tot de uitoefening van de functie en de aanwezigheid beschouwd kan worden als functioneel. Excursies en evenementen in de hoedanigheid als lid van een politieke partij vallen hier dus niet onder.
- 4.7. Deelname aan excursies en evenementen voor rekening van anderen dan de gemeente maakt het raadslid openbaar binnen één week nadat de excursie, dan wel het evenement, heeft plaatsgevonden. Hij maakt daarbij in ieder geval openbaar wie deze kosten voor zijn rekening heeft genomen.
- 4.8. De informatie is via de website van de gemeente beschikbaar.

Buitenlandse reizen

- 4.9. Het raadslid meldt de griffier de buitenlandse reizen in het kader van zijn raadslidmaatschap op uitnodiging van derden binnen één week na terugkeer in Nederland. Hij meldt in ieder geval wat het doel, de bestemming en de duur van de buitenlandse reis is geweest en wat daarvan de kosten waren.
- 4.10. De griffier legt hiervoor een register aan en beheert dit register. Het register is openbaar en via de website van de gemeente beschikbaar.

5. Gebruik van voorzieningen van de gemeente

- 5.1. Burgemeester en wethouders richten de financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van de uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de gemeente.
- 5.2. Het raadslid houdt zich aan de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Voorne aan Zee en de Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Voorne aan Zee bij het gebruik van gemeentelijke voorzieningen en financiële middelen.
- 5.3. Het raadslid declareert geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
- 5.4. Gebruik van voorzieningen en eigendommen van de gemeente te eigen bate of ten bate van derden is, tenzij dit wettelijk is geregeld, niet toegestaan.

6. Omgangsvormen binnen en buiten de raadsvergaderingen

- 6.1. Het raadslid voert het debat op de inhoud en speelt niet op de persoon.
- 6.2. Het raadslid laat zich tijdens vergaderingen, maar ook in het openbaar, in woord, gebaar en online niet grievend uit over college- en collega raadsleden en ambtenaren.

Gewenst gedrag

- 6.3. Het raadslid onthoudt zich van ongewenst gedrag. Het raadslid gaat op een respectvolle manier om met anderen, zowel binnen als buiten de raadszaal.
- 6.4. Het raadslid neemt een college- en collega raadsleden en ambtenaren maar ook inwoners en organisaties serieus. Het raadslid luistert naar en gaat fatsoenlijk om met de ander.
- 6.5. Raadsleden streven, tevens ten opzichte van elkaar, het college en de ambtelijke organisatie, collegialiteit, samenwerking en openheid na.

Ongewenst gedrag

- 6.6. Het raadslid onthoudt zich van ongewenst gedrag. Daaronder wordt verstaan: pesten, discrimineren, (seksueel) intimideren, agressie en geweld.

- 6.7. De in 6.6 genoemde uitingen kunnen zowel verbaal als non-verbaal, fysiek, mondeling, schriftelijk of digitaal zijn.
- 6.8. Het raadslid onthoudt zich van het bij naam noemen van ambtenaren.
- 6.9. De gemeente Voorne aan Zee hanteert als uitgangspunt dat ongewenst gedrag niet wordt getoleerd. Indien een raadslid zich niet aan bovengenoemde artikelen houdt, wordt er in ieder geval een gesprek gevoerd over diens gedrag met de burgemeester. Indien het raadslid dergelijk gedrag blijft vertonen, wordt er een vervolgesprek gevoerd met de burgemeester en - een delegatie van - het seniorenoverleg.

7. Omgang (sociale) media

- 7.1. Het raadslid kan voor alle uitingen die hij doet in (sociale) media verantwoordelijk worden gehouden.